

TER BESLISSING

Datum

26 augustus 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/200506

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail

Beslistermijn

09-09-2024

Bijlage(n)

5

Aan

Staatssecretaris

nota

Kamerbrief verlengen Beheerconcessie 2015-2025 ProRail

Aanleiding

De Beheerconcessie 2015-2025 (hierna: Beheerconcessie) met ProRail loopt af op 1 januari 2025. In afwachting van de behandeling van het wetsvoorstel 'Wet sturing en verantwoording ProRail B.V.' is een beheerconcessie nodig zodat ProRail ook na 1 januari 2025 beheerder van de hoofdspoorweginfrastructuur blijft. Daarom heeft uw voorganger besloten de huidige Beheerconcessie beleidsneutraal te verlengen. Via deze nota wordt u gevraagd akkoord te gaan met het verzenden van bijgevoegde Kamerbrief over het verlengen van de Beheerconcessie, waarmee u tegemoet komt aan de verzoeken die zijn gedaan vanuit de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat. Ook wordt u gevraagd om het hoofdlijnenverslag van de internetconsultatie met inhoudelijke reactie te publiceren en om de reactie op het advies van het Locov te versturen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met:

1. Het verzenden van bijgevoegde brief naar de Tweede Kamer, met als bijlage het concept wijzigingsbesluit van de Beheerconcessie;
2. De inhoudelijke reactie van IenW op de consultatiereacties en het publiceren daarvan, tegelijkertijd met het verzenden van de Kamerbrief;
3. De inhoudelijke reactie op het advies van het Locov en het verzenden en publiceren daarvan, tegelijkertijd met het verzenden van de Kamerbrief.

Kernpunten

Beleidsneutrale verlenging

- IenW heeft aan ProRail de Beheerconcessie gegund. De huidige Beheerconcessie (2015-2025) verloopt op 1 januari 2025.
- De beleidsneutrale verlenging is een tijdelijke oplossing, in afwachting van de besluitvorming over het wetsvoorstel 'Wet sturing en verantwoording ProRail B.V.'. De verlenging voorkomt een situatie waarbij er geen infrastructuurbeheerder van het spoor meer is met gevolgen voor de treindienst en het onderhoud.
- Uw voorganger heeft daarom in december 2023 een beleidsneutrale verlenging van de Beheerconcessie met vier jaar aangekondigd.¹ Hiervoor is gekozen, zodat er voldoende tijd is om ofwel bovengenoemd wetsvoorstel te behandelen en te implementeren ofwel om een nieuwe beleidsrijke concessie

¹ Kamerstukken II 2023/24, 29 984, nr. 1177.

te ontwikkelen. De ervaring leert dat voor het ontwikkelen van een nieuwe beleidsrijke concessie drie jaar nodig is. Dat betekent dat op zijn laatst begin 2026 met het ontwikkelen van een nieuwe beleidsrijke concessie gestart moet worden. Interne voorbereidingen daarvoor, zoals het inrichten van een projectteam en het uitwerken van een plan van aanpak moeten al begin 2025 starten. Om dubbel werk te voorkomen, is het wenselijk dat er snel duidelijkheid komt over het wetsvoorstel 'Sturing en verantwoording ProRail B.V.'.

- Een verlenging vereist een concessiewijziging (van onder andere het artikel waar de looptijd in staat). IenW is wettelijk verplicht een concessiewijziging te consulteren bij betrokken gerechtigden. Om ervoor te zorgen dat de verlenging op tijd kan worden afgerond, heeft de consultatie voor de zomer plaatsgevonden.
- Er is gekozen om de verlenging beleidsneutraal uit te voeren, mede omdat beoogde wijzigingen al in het wetsvoorstel 'Wet sturing en verantwoording ProRail B.V.' zijn verwerkt. Dit betekent dat in afwachting van de besluitvorming over het wetsvoorstel alleen het strikt noodzakelijke wordt aangepast. Dit zijn de einddatum en enkele achterhaalde verwijzingen.

Verzoeken vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat

- Naar aanleiding van de start van de consultatie is het voornemen van de verlenging van de Beheerconcessie van ProRail besproken tijdens de procedurevergadering van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat op 19 juni 2024. De commissie heeft daarop middels een brief (bijlage 03) verzocht om de [verlenging van de] Beheerconcessie voor te hangen aan de Kamer. Daarnaast heeft zij verzocht om op korte termijn een brief te ontvangen met een beschrijving van het proces en een tijdlijn met betrekking tot de totstandkoming van [de verlenging van] de Beheerconcessie. Zij heeft daarbij het voornemen geuit om [de verlenging van] de Beheerconcessie te behandelen tijdens het commissiedebat Spoor op 12 september.
- Met de bijgevoegde brief komt u tegemoet aan de twee verzoeken die gedaan zijn door de vaste commissie:
 - De brief bevat een beschrijving van het proces en een tijdlijn voor de totstandkoming van de verlenging van de Beheerconcessie;
 - Het verzoek van de vaste commissie is om de Beheerconcessie (lees: het wijzigingsbesluit) voor te hangen aan de Kamer. De Spoorwegwet schrijft de procedure voor de wijziging van een concessie voor. Voorhang is daar geen onderdeel van. Een dergelijke procedure is in de tijd bovendien niet haalbaar. U geeft dan ook in de Kamerbrief aan geen formele voorhangprocedure te starten, maar wel tegemoet te komen aan het verzoek door het wijzigingsbesluit met de Kamer te delen via de bijgevoegde brief zodat deze met de Kamer besproken kan worden. De facto geeft u daarmee op een praktische wijze invulling aan de gevraagde voorhangprocedure.
- De brief die IenW heeft ontvangen met de verzoeken spreekt over de gunning en totstandkoming van de Beheerconcessie. Het ontwikkelen en het gunnen van een (nieuwe beleidsrijke) concessie is echter een heel ander (veel langer en uitgebreider) traject, waar nu geen sprake van is.

Datum

26 augustus 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/200506

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

5

De Kamerbrief

- In de Kamerbrief legt u uit welke wijzigingen in de Beheerconcessie er plaats zullen vinden om de Beheerconcessie te verlengen.
- U geeft onder meer aan dat een beleidsneutrale verlenging niet betekent dat er geen nieuwe afspraken meer gemaakt kunnen worden met ProRail over bijvoorbeeld de prestatie-indicatoren en bijbehorende bodem- en streefwaarden. Dergelijke afspraken kunnen los van de verlenging en binnen de concessieafspraken gewoon gemaakt worden.
- Ook staat er, conform het verzoek van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat, meer informatie over het proces en de tijdlijn voor de totstandkoming van de verlenging van de Beheerconcessie.
- U benadrukt dat de beleidsneutrale verlenging een tijdelijke oplossing is, in afwachting van de besluitvorming over het wetsvoorstel 'Sturing en verantwoording ProRail B.V.'.
- Ook benadrukt u dat het van belang is de verlenging tijdig af te ronden, zodat ProRail ook na 1 januari 2025 beheerder blijft van de hoofdspoorweginfrastructuur.
- U stelt dat de behandeling voor half oktober in zijn geheel afgerond moet worden, zodat daarna het wijzigingsbesluit vastgesteld kan worden.
- Als bijlage stuurt u het concept wijzigingsbesluit mee.

Consultatiereacties

- Volgens de Spoorwegwet is IenW verplicht om concessiewijzigingen te consulteren bij gerechtigden.
- Op 14 juni 2024 is de internetconsultatie van het concept wijzigingsbesluit gestart. Bijgevoegd vindt u het hoofdlijnenverslag van de internetconsultatie, met daarin:
 - Een samenvatting van de ingestuurde reacties;
 - De inhoudelijke reactie van IenW op de ingestuurde reacties.
- Het hoofdlijnenverslag met inhoudelijke reactie van IenW wordt op de webpagina van de internetconsultatie gepubliceerd.²
- Er zijn zeven openbare reacties ingediend, door DB Cargo, het Havenbedrijf Rotterdam, de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond, RailGood, NS, Transport en Logistiek Nederland en DCMR Milieudienst Rijnmond. Er is ook één niet openbare reactie ingediend. De reacties liepen uiteen, maar in alle reacties werden additionele wijzigingen voorgesteld. De voorgestelde wijzigingen hadden onder andere betrekking op het toevoegen en/of aanpassen van de set van prestatie-indicatoren, de aansturing van ProRail door IenW en de actualisatie van de Beheerconcessie in bredere zin. De ingediende reacties bevatten waardevolle input, maar zijn geen strikt noodzakelijke wijzigingen die passen bij een beleidsneutrale verlenging van de Beheerconcessie. Deze input kan wel, waar relevant, meegenomen worden in andere (vervolg)trajecten.
- Ook gaven de meeste indieners de voorkeur aan een verlenging met één jaar in plaats van vier. U kunt hier niet in mee gaan vanwege de tijd die nodig is voor besluitvorming over en implementatie van voornoemd wetsvoorstel of het ontwikkelen van een nieuwe beleidsrijke concessie. De reden dat partijen liever een eenjarige verlenging zien, is overwegend dat zij willen dat de sturing van ProRail aan actuele ontwikkelingen kan worden aangepast. Hiervoor is echter geen concessiewijziging noodzakelijk.

Datum

26 augustus 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/200506

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

5

² Zie: [Overheid.nl | Consultatie Wijziging Beheerconcessie ProRail \(internetconsultatie.nl\)](https://overheid.nl/consultatie/wijziging-beheerconcessie-prorail).

- Naast de internetconsultatie is bij het Landelijk Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer (Locov) een adviesaanvraag gedaan over het verlengen van de Beheerconcessie van ProRail. Bijlage 08 bevat de reactie van IenW op het advies van het Locov. Deze reactie wordt, net als het advies van het Locov zelf, door het Locov gepubliceerd op haar website.³
- Het Locov stelt additionele wijzigingen voor. Het gaat daarbij onder meer om het actualiseren van de Beheerconcessie aan de hand van de nieuwe vervoerconcessie, het verminderen en monitoren van hinder door werkzaamheden en het vastleggen van wat de rol van ProRail is bij het Toekomstbeeld OV2040 en de ontwikkelfunctie van het spoorstelsel in bredere zin is. Daarnaast adviseert het Locov om wijzigingen door te voeren met betrekking tot de samenwerking met open toegang vervoerders en de conclusies uit de Mid Term Review van de Beheerconcessie in 2019.
- De adviezen van het Locov bevatten waardevolle input, maar leiden niet tot strikt noodzakelijke wijzigingen die passen bij een beleidsneutrale verlenging van de Beheerconcessie. De adviezen worden, waar relevant, meegenomen in andere (vervolg)trajecten.
- Tenslotte adviseert het Locov een verlenging van één in plaats van vier jaar. Ook hierbij geldt dat u hier niet in mee kunt gaan vanwege de tijd die nodig is voor besluitvorming over en implementatie van voornoemd wetsvoorstel of het ontwikkelen van een nieuwe beleidsrijke concessie.
- We adviseren u dan ook om aan de hand van het advies van het Locov geen additionele wijzigingen door te voeren.

Datum

26 augustus 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/200506

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

5

Krachtenveld

Alle partijen die belang hebben bij de Beheerconcessie met ProRail zijn via de consultatie in de gelegenheid gesteld om een reactie te geven op de voorgestelde wijzigingen.

Lopende onderhandelingen

³ Zie: [Adviesvraag wijziging Beheerconcessie voor verlenging | Landelijk Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer \(locov.nl\)](#).

Lopende onderhandelingen

Er zijn afspraken over behandeling van gegevens

Datum
26 augustus 2024

Onze referentie
IENW/BSK-2024/200506

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir.Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail

Aan
Staatssecretaris

Bijlage(n)
5

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief beleidsneutrale verlenging Beheerconcessie 2015-2025 van ProRail	Dit is de kamerbrief over het beleidsneutraal verlengen van de huidige Beheerconcessie van ProRail.
03	Concept Wijzigingsbesluit	Het concept wijzigingsbesluit
04	Verzoeken vaste Kamercommissie IenW inzake verlenging Beheerconcessie ProRail	De brief van de vaste Kamercommissie voor IenW, met een aantal verzoeken m.b.t. het verlengen van de Beheerconcessie.
05	Reacties op de internetconsultatie	De bij de internetconsultatie ingediende reacties.
06	Hoofdpijnenverslag internetconsultatie verlenging Beheerconcessie ProRail met inhoudelijke reactie	Het hoofdpijnenverslag van de internetconsultatie, met de samenvatting van de consultatiereacties en de inhoudelijke reactie van IenW. Dit verslag wordt niet naar de Kamer gestuurd, maar gepubliceerd op de webpagina van de internetconsultatie.
07	Advies Locov verlenging Beheerconcessie ProRail	Het advies van het Locov over het verlengen van de Beheerconcessie van ProRail.
08	Reactie op advies van Locov over het verlengen van de Beheerconcessie van ProRail	De reactie van IenW op het advies van het Locov. Deze reactie wordt na verzending op de website van het Locov gepubliceerd.